

Datum
22052026

Ons kenmerk
SO/RB/CRK 20260522

Doorkiesnummer
14079

Uw brief van

Bijlage

Onderwerp

Advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit 22 mei 2026

Agendapunt: Meerpolder/Noord Aa ijzerzandfilter

omschrijving: Aanleg ijzerzandfilter
status aanvraag: formeel overleg
welstandsgebied: 15 Parken/16 Polders
ruimtelijk kader: Welstandnota 2012
welstandsniveau: Regulier/Intensief welstandsbeleid
toelichting: Wim Vissers en Inge Breugem

Ingekomen stukken:

- IZP-ARC-DP-00-DR-CE-DO-3000-Dwarsprofielen
- IZP-ARC-DP-00-DR-CE-DO-9100-Voorbelasting_DWP
- IZP-ARC-DT-00-DR-CE-DO-4000-Kunstwerken-Inlaat 1 en 2
- IZP-ARC-DT-00-DR-CE-DO-4000-Kunstwerken-Overstort 1
- IZP-ARC-DT-00-DR-CE-DO-4000-Kunstwerken-Overstort 2
- IZP-ARC-DT-00-DR-CE-DO-4000-Kunstwerken-Overstort 3
- IZP-ARC-SI-00-DR-CE-DO-2000-Situatie 1
- Presentatie CRK
- 20260519 ANALYSE ERFGOED IJZERZANDFILTER MEERPOLDER

Aanwezig (live en digitale vergadering via Microsoft Teams):

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK)

Dhr. R. Knappers Voorzitter, stadsbouwmeester
Dhr. M. Enderman Commissielid erfgoed
Mevr. M.M. Peters Commissielid stedenbouw
Dhr. M. van Bremen Commissielid architectuur

Toelichting:

Het Hoogheemraadschap Rijnland is van plan de stroomrichting van het watersysteem om te draaien van noord naar zuid. Een van de versnellingsmaatregelen is de aanleg van een ijzerzandfilter in het gebied tussen de Meerpolder en de Zoetermeerse Plas. De ijzerzandfilter is nodig om de kwaliteit van het water van de Zoetermeerse Plas op peil te houden. Elke 8 tot 12 uur worden in de filter fosfaten en nitraten uit het water onttrokken.

De Meerpolder inclusief de ringsloot en ringdijk is een gemeentelijk beschermd stadsgezicht, het gemaal is gemeentelijk monument en het perceel van het gemaal en de dijk van de Noord-Aasche Vliet zijn onderdeel van een gemeentelijk archeologisch monument.

Punten van aandacht voor de CRK zijn:

- de damwand bij het gemaal;
- de nieuwe dijk langs het fietspad;
- de paden in het gebied;
- de verschillende civieltechnische kunstwerken.

ADVIES**Conclusie:****In principe akkoord (IPA) met opmerkingen****Motivering:**

De commissie heeft waardering voor de ambitie en zorgvuldige aanpak. Het project is echter lastig te beoordelen, omdat de overwegend technische tekeningen weinig laten zien van de ruimtelijke impact van de ingrepen. De commissie heeft een aantal opmerkingen. Zie onder **Opmerkingen**.

Opmerkingen:

De CRK begrijpt de noodzaak van de aanleg van de ijzerzandfilter en is akkoord met de locatie. Het is echter onduidelijk of het ecologisch effect in beeld is gebracht. Belangrijk is om een visie te ontwikkelen over deze ingreep in het landschap. De commissie ziet de ingreep als een technisch noodzakelijk ingreep en dat mag ook als zodanig zichtbaar zijn. Zo wordt het verhaal van het water afleesbaar in het landschap. De commissie heeft de volgende opmerkingen/adviezen over de verschillende ingrepen/werkzaamheden:

1. Dijken:

- Leg de dijken eenduidig en continu aan met dezelfde breedte en hellingshoek als een duidelijke autonome ingreep in het landschap. Onder andere aan de noordzijde lijkt die eenduidigheid te ontbreken.
- De hoogte van de dijk is van grote invloed op de ruimtelijke kwaliteit. Na voorbelasting bedraagt deze circa 1,1 boven maaiveld en dat is acceptabel, want daar kijkt men overheen. Echter tijdens de voorbelasting, die 20 jaar duurt, bedraagt de hoogte circa 1,80 boven maaiveld wat een grote negatieve invloed heeft op de openheid van het landschap (dijk is dan ruim boven ooghoogte). De commissie verzoekt om een andere manier van voorbelasting te onderzoeken.
- Dijken dienen altijd ingezaaid te worden met een natuurlijk grasmengsel, waardoor deze bijdragen aan de biodiversiteit. Oevers dienen overal natuurvriendelijk te worden aangelegd (flauw met riet).

2. Kunstwerken:

- De commissie adviseert de civieltechnische kunstwerken duidelijk (opvallend) vorm te geven als technische ingreep in het landschap en het watersysteem en zo het verhaal van het water zichtbaar en afleesbaar te maken (referentie: balgstuwen Hoornse Diep/Noordwillemskanaal Groningen). Het water onder de grond kan in de paden/het landschap symbolisch zichtbaar worden gemaakt.
- Bij het gemaal dient het gebogen dijkprofiel handhaaft te blijven: de damwand inclusief deklat kan recht worden uitgevoerd en de ruimte tussen de dijk en de damwand dient open te blijven.
- Geadviseerd wordt voor alle ingrepen c.q. kunstwerken één type materiaal toe te passen, bijvoorbeeld corten staal.
- Neem ook het in onbruik geraakte gemaal mee in het ontwerp om het verhaal van het water (en omdraaien stroomrichting) te vertellen.

3. Paden:

- Op de westdijk ligt nu een 'boerenlandpad'. Laat dat terugkomen in het ontwerp.
- Realiseer op de zuidoostdijk een wandelpad op de dijk. Dit pad vormt een aanvullende schakel in het recreatieve netwerk. Een pad op hoogte vergroot bovendien de beleving van het 'logo van Zoetermeer' aan de zuidzijde van de dijk.
- Aan de oostzijde worden de paden gehandhaafd. Het is echter onduidelijk waarom de nieuwe sloot hier doodloopt.
- De commissie ziet graag een schetsplan voor de paden tegemoet.

4. Algemeen:

- De CRK omarmt het idee om aan het einde van het onderhoudspad bij het fietspad een vogeluitkijktoren te plaatsen en hiervoor een prijsvraag uit te schrijven om hier een bijzonder object te krijgen. De CRK zal indien gewenst ondersteuning kunnen geven bij het uitschrijven van een dergelijke prijsvraag.

Namens de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit,

Ir. R. Knappers
Stadsbouwmeester Zoetermeer
Voorzitter van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit

